A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Néprajz és Antropológia
1.4 Szakterület	Kultúratudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Kultúratudomány

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve			LLC3125 Művészetantropológia				
2.2 Az előadásért felelős tanár neve				Szikszai Mária			
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve				Szikszai Mária			
2.4 Tanulmányi év	III.	2.5 Félév	5.	2.6. Az értékelés módja	vizsga	2.7 A tantárgy típusa	(Kö) (A)

1. kötelező (Kö), választható (V) vagy fakultatív (F); 2. alaptantárgy (A), szaktantárgy (Sz) vagy kiegészítő (Ki)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					19
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0

3.7 Egyéni munka össz-óraszáma	83
3.8 A félév össz-óraszáma	125
3.9 Kreditszám	5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Előadóterem, vetítő, laptop, Power Point program
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Szemináriumi terem, vetítő, laptop, Power Point program

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	**C1.1.** A humán- és társadalomtudományok ismeretanyagának interdiszciplináris felhasználása és alkalmazása **C1.3.** Humán- vagy társadalomtudományok fogalmainak és módszereinek használata egy kulturális-társadalmi jelenség leírásában, vizsgálatában **C.4.** A kulturális jelenségek azonosítása, elemzése, osztályozása lokális, regionális, nemzeti és globális kontextusban
Általános kompetenciák	**C4.3.** A néprajzi leírás, elemzés, értelmezés a humántudományok keretében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A Művészet antropológiája című tantárgy célja a témakör alapfogalmainak, módszereinek és elméleteinek a megismertetése. Az előadássorozat a bölcsészettudományokat, illetve kultúratudományokat hallgató diákoknak szól.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A művészetantropológiai bevezetés után a művészi alkotások kulturális kontextusait, történeti antropológiai megközelítésüket, kulturális meghatározottságaikat vizsgáljuk, a középkori legendairodalom és művészeti megjelenítésük összefüggései illetve a művészet és korabeli gyógyászat viszonya kapcsán. Sor kerül a szakrális művészet egyes kontextusainak vizsgálatára, vizsgáljuk a mirákulumirodalom társadalmi vonzatait, illetve esettanulmányok kapcsán a magánáhítat képi világát.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A művészet antropológiája. A művészet és kultúra viszonya. A művészet, mint kulturális rendszer.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
2. A középkori legendairodalom és a festői elbeszélés. Középkori legendák és képzőművészeti megjelenítésük.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
3. A magyar kódexirodalom legendái és képi világuk.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
4. Alkímia és művészet a középkorban. Alkímia a középkori festészetben Hieronymus Bosch kapcsán	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
5. Alkímia a középkori festészetben Hieronymus Bosch kapcsán. A megrendelő szerepe	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
6. Orvostudomány és művészet a középkorban. Szentkultusz a középkori járványok idején. Pestis, lepra és az ignis sacer. Gyógyító képzőművészet.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
7. Mathias Grünewald isenheimi oltárképei. Antonita kórházkolostorok.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
8. A bizánci képrombolás : kép és ideológia	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
9. Kegykép az idő sodrában. Egy kolozsvári Hodigitria.	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
10. Reprezentációk konstrukciója és re-konstrukciója, avagy miért is	Frontális bemutatás,	

könnyeznek a képek	problémafelvetés, megbeszélés	
11. A kolozsvári könnyező Szűz képének mirákulumai	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
12. A magánáhitat szentképei	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
13. MS Mester Vizitációja és a középkori oltár intézménye	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	
14. Az irodalom, mint kulturális rendszer? Kassák Lajos: A ló meghal, a madarak kirepülnek	Frontális bemutatás, problémafelvetés, megbeszélés	

Könyvészet

Egyetemi jegyzet: SZIKSZAI Mária: A művészet antropológiája. Kolozsvár, KJNT, 2009.

Kötelező szakirodalom:

BARNA Gábor: „Mária megsegített." Imameghallgatások és csodás gyógyulások kegyhelyeken. A máriaradnai fogadalmi tárgyak kutatásának néhány tanulsága. In: In: PÓCS Éva (szerk.): Áldás és átok, csoda és boszorkányság. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Balassi, Budapest, 2004. 80-93.

GEERTZ, C.: A művészet mint kulturális rendszer. In: Az értelmezés hatalma. Budapest, 1994. 239-267.

MAQUET, Jaques: Az esztétikai tapasztalat. A vizuális művészetek antropológus szemmel. Csokonai Kiadó, Budapest, 2003

CHASTEL, André: Szent Antal megkísértése avagy a melankolikus álma. In: Fabulák, formák, figurák, Budapest, 1987. 49-55.

MADAS Edit (szerk): A néma barát megszólal. Válogatás a karthauzi névtelen beszédeiből. Budapest, 1985

AIGRAIN, René: Les récits d'inventions et de translations. In: L'hagiographie. Ses sources, ses méthodes, son histoire, Paris, 1953. 187-192.

VORAGINE, Jacobus de: Legenda aurea. Szentek csodái és szenvedései. Békéscsaba, 1990

ÉRDY kódex. Közzéteszi: Volf György. Nyelvemléktár, IV-V. köt. Budapest, 1876

LENNEP, J. van: Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences. Paris – Bruxelles, 1966

BERGMAN, Madeleine: Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich. Stockholm, 1979

MELINKOFF, Ruth: The Devil at Isenheim. Reflections of Popular Belief in Grünewald's Altarpiece. Berkley, Los Angeles, 1988

MIKÓ Árpád – POSZLER Györgyi (szerk): „Magnificat anima mea Dominum". MS mester Vizitáció-képe és egykori selmecbányai főoltára. Budapest, 1997

SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei I. Szeged, 1995

SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei II. Szeged, 1998

TÜSKÉS Gábor: Búcsújárás a Barokk kori Magyarországon a mirákulumirodalom tükrében. Akadémiai kiadó, Budapest, 1993

Ajánlott szakirodalom:

BERGMAN, Madeleine

1979 *Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich*. Stockholm.

BOUREAU, Alain

1984 *La Légende dorée. Le système narratif de Jacobus de Voragine* (+1298). Paris.

LENNEP, J. van

1966 Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences. Paris– *Bruxelles.*

NOORDELOS, P.

1942 La translation de Saint Antoine en Dauphiné. *Analecta Bollandiana* 60. 68–81.

NOORDELOS, P. – HALKIN, Francois

1943 Un histoire latin de S. Antoine. La „Légende du Patras". *Analecta Bollandiana* 61. 211–250.

RÉAU, Louis

1958 *Iconographie de l'art chrétien. Tome III. I. Iconographie des saints*. Paris.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Erdélyi templomok oltárképének vizsgálata, a vonatkozó legendairodalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutatás (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképének vizsgálata, a vonatkozó legendairodalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutatás (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképének vizsgálata, a vonatkozó legendairodalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutatás (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképének vizsgálata, a vonatkozó legendairodalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutatás (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképének vizsgálata, a vonatkozó legendairodalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutatás (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképének vizsgálata, a vonatkozó legendairodalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutatás (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.
Erdélyi templomok oltárképének vizsgálata, a vonatkozó legendairodalom felkutatása, a hozzá kapcsolódó kultusz bemutatása	Bemutatás (ppt), megbeszélés, vita	A hallgató által választott helyszínen végzett egyéni kutatómunka bemutatása.

Könyvészet

HORVÁTH Cyrill: *Középkori legendáink és a Legenda aurea*. Budapest, 1911.

KATONA Lajos: *Középkori legendák és példák*. Budapest, 1907.

TÖRÖK Gyöngyi: Gótikus szárnyasoltárok a középkori Magyarországon. Kossuth Kiadó – Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2005.

VORAGINE, Jacobus de: Legenda aurea. Szentek csodái és szenvedései. Békéscsaba, 1990

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy összhangban van a debreceni, szegedi, pécsi, budapesti egyetemeken tanított, hasonló tematikájú tantárgyak tartalmával, ugyanakkor arra is figyel, hogy olyan általános elemzési képességeket adjon át a diákoknak, amit később is tudnak hasznosítani.

10. Értékelés

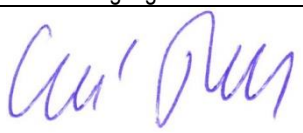
A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A tananyag és a vonatkozó szakirodalom ismerete	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	A bemutatott tematikák és szakirodalmuk ismerete	Szóbeli vizsga	50%

10.6 Minimális követelmények

- Az alapfogalmak elsajátítása
- A nagy folyamatok önálló bemutatásának és értékelésének a képessége
- Egyes művészeti alkotások antropológiai értelmezésének a képessége

- Az előadásokon és szemináriumokon a jelenlét kötelező.

Data completării Kitöltés dátuma	**Semnătura titularului de curs** Előadás felelősének aláírása	**Semnătura titularului de seminar** Szeminárium felelősének aláírása	**Semnătura titularului de curs practic** Gyakorlati szem. felelősének aláírása
2020.04.09.			

Data avizării în departament Intézeti jóváhagyás dátuma	**Semnătura Directorului de Departament** Intézetigazgató aláírása
2020.04.16.	

Data avizării la Decanat Dékáni jóváhagyás dátuma	**Semnătura Prodecanului responsabil** Felelős dékánhelyettes aláírása	**Ştampila facultăţii** Egyetem pecsétje
2020.04.30.	